

Фенологични фази на растеж и ВВСН-ключове за (тяхната) идентификация при житни култури със слята повърхност
(пшеница = *Triticum sp. L.*, ечемик = *Hordeum vulgare L.*, овес = *Avena sativa L.*, ръж = *Secalis cereale L.*)

Код	Описание
Главна фаза на растеж 0: Покълване	
00	Сухо семе
01	Начало на набъбване на семето
03	Пълно набъбване
05	Поява на ембрионални коренчета
06	Удължаване на ембрионалните коренчета, видими коренови власинки и или странични коренчета
07	Поява на колеоптила
09	Поникване: колеоптилът пробива почвената повърхност

Главна фаза на растеж 1: Развитие на листата^{1,2}

10	Първи лист от колеоптила
11	Разтворен първи лист
12	2 листа разтворени
13	3 листа разтворени
1..	Фазите продължават до....
19	9 или повече разтворени листа

Главна фаза на растеж 2: Братене³

20	Само главното стъбло
21	Начало на братене: видим първи брат
22	Забележими 2 братя
23	Забележими 3 братя
2..	Стадиите продължават до
29	Край на братенето. Видими са максималния брой на братята

Главна фаза на растеж 3: Удължаване на стъблото

30	Начало на удължаване на стъблото: псевдостъблото и братята са изправени, първото междувъзлие започва да се удължава, върха на конуса на класа е поне 1 см над възела на братене
31	Първият възел е поне на 1 см над възела на братене
32	Вторият възел е най-малко на 2 см над първия възел
33	Третият възел е най-малко на 2 см над втория възел
3..	Фазите продължават до...
37	Флагелният лист едва видим, все още свит
39	Фаза на флагелния лист: флагелният лист е напълно разтворен, лигулата е едва видима

---

¹ - Един лист е разтворен, когато е видима лигулата или е видим върха на следващия лист

² - Братенето или удължаване на стъблото могат да настъпят по-рано отколкото фаза 13; в този случай продължете с фаза 21

³ - Ако удължаване на стъблото е започнало преди края на братенето продължете с фаза 30

Главна фаза на растеж 4: Вретенене

- 41 Ранна фаза на вретенене: удължаване влагалището на флагелния лист
- 43 Средна фаза на вретенене: Влагалището на флагелния лист е едва видими подутото
- 45 Късна фаза на вретенене: влагалището на флагелния лист издут
- 47 Влагалището на фагелния лист се отваря
- 49 Видими първи осили (само при осилестите форми)

Главна фаза на растеж 5: Появя на класа, изкласяване

- 51 Начало на изкласяване: върха на класа излиза от влагалището, видими първи класчета
- 52 20% от класа отворен
- 53 30% от класа отворен
- 54 40% от класа отворен
- 55 Средата на изкласяването: половината от класа отворен
- 56 60% от класа отворен
- 57 70% от класа отворен
- 58 80% от класа отворен
- 59 Край на изкласяването: класът напълно се е показал от влагалището на флагелния лист
-

Главна фаза на растеж 6: Цъфтеж, образуване на прашеца

- 61 Начало на цъфтеж: видими първи прашници
- 65 Пълен цъфтеж: 50% от прашниците са зрели
- 69 Край на цъфтежа: всички класчета са завършили цъфтежа, но някои дехидрирани прашници могат да останат
-

Главна фаза на растеж 7: Развитие на зърното

- 71 Воднисто съдържание на зърната: първите зърна са достигнали половината от окончателния си размер
- 73 Ранна млечна зрелост
- 75 Средата на млечна зрелост: зърното е с млечно съдържание, зърната са достигнали окончателни си размер, все още зелени
- 77 Късна млечна зрелост
-

Главна фаза на 8: Узряване

- 83 Ранна восъчна зрелост
- 85 Восъчна зрелост (меко тесто): съдържанието на зърното е меко, но сухо. Не остава отпечатък от нокътя на палеца
- 87 Восъчна зрелост (твърдо тесто): съдържанието на зърното е твърдо. Остава отпечатък от нокътя на палеца
- 89 Пълна зрелост: зърното е твърдо, трудно се разделя с нокътя на палеца
-

Главна фаза на 9: Стареење

- 92 Презряване: зърното е много твърдо, не може да се чути с нокът
- 93 Зърната лесно се отделят
- 97 Растенията умират и полягат
- 99 Прибиране на реколтата
-

